

[Karl M. Andersen.]

til at betale udbytte og til at betale tantième til deres bestyrelsesmedlemmer, men ikke indtjeningsevnen. Loven omfatter kun disse to punkter: begrænsning af aktieselskabernes ret til at betale udbytte udover gennemsnittet af de tre år 1937, 1938 og 1939 og begrænsning af tantièmen, således at der kun må betales i tantième til bestyrelsesmedlemmerne et lignende beløb som for 10 år siden og ikke over 3 000 kr.

I 1948 blev der gennemført nogle ændringer, hvorved loven undergik en væsentlig ændring, idet man gav tilladelse til at udbetale hele årsudbyttet i dividende, medens man ikke måtte angribe de reserver, der var opsamlet i det forløbne år. Men enhver, der kender de regler, hvorefter aktieselskaber må foretage afskrivning, og de regler, hvorefter de ved status må opføre deres lager til en højere pris, ved, at efter denne ændring er udbyttebegrænsning med hensyn til aktieselskabernes dividende nærmest illusorisk. Med denne ændring tog man i virkeligheden udbyttebegrænsningen ud af loven. Tilbage er kun spørgsmålet om vederlag til bestyrelsesmedlemmer. Det materiale, udvalget har fået af handelsministeren, viser, at fra 1948 til dato er aktieselskabernes nominelle aktiekapital steget med 100 mill. kr., medens den reelle aktiekapital er steget med 321 mill. kr. Det viser sig altså, at i disse år, hvor aktieselskaberne har haft lov til at udbetale hele årsudbyttet, har de alligevel brugt 321 mill. kr. til skabelse af nye udbyttegivende anlæg, og der er i disse år udbetalt et gennemsnitsudbytte på 3,9 pct. af egenkapitalen. Aktieselskaberne har altså ført en fornuftig politik, selvom staten har slækket på restriktionerne.

Det ærede medlem hr. Lars M. Olsen ønskede en skærpelse af loven og henviste ved første behandling til et aktieselskab, Løvengreens fabrikker. Men dette aktieselskab synes jeg har ført en fornuftig politik, idet det i årene under krigen har benyttet overskuddet til skabelse og udvidelse af anlæggene, og når det nu har tilladelse til at udbetale årsudbyttet i forhold til egenkapitalen, bliver det kun godt 6 pct. af denne. Jeg vil gerne sige angående Løvengreens fabrikker, at de andelslagterier, der selv havde garverier, var pligtige at aflevere slagteriernes egne huder til garverierne til maksimalpris, og garverierne skulle aflevere de færdige huder til maksimalpris til skotøjsfabrikkerne. Det er altså netop den maksimalpris og den avance, som priskontrollen har fastlagt,

der betinger, at Løvengreens fabrikker kunne udbetale 50 pct. i dividende i 1950. Nu er hudeordningen ophævet, og nu kommer Løvengreens fabrikker på fri konkurrence med andelsslagterierne, og det tror jeg nok er den bedste udbyttebegrænsning, der kan komme. Hvor den frie konkurrence hersker, skal udbytterne nok blive begrænset til det rimelige, og derfor er jeg modstander af, at staten skal foretage regulering og samtidig opretholde de monopoler, der giver store udbytter.

Som allerede sagt, den eneste bestemmelse i loven, der nu har betydning, er den, at aktieselskaberne ikke må honorere deres bestyrelser med højere beløb end for 10 år siden. Når jeg nu tænker på, hvor megen lønforhøjelse der er foretaget i disse år, er jeg forbavset over, at man mener, at de mennesker, der bærer den overvejende del af Danmarks industri, stadig skal nøjes med det vederlag, som var gældende for 10 år siden. Mener man virkelig, at det endnu ikke kan gå an at lade aktieselskaberne honorere deres bestyrelsesmedlemmer i overensstemmelse med de i vedtægterne fastsatte bestemmelser? Jeg ser bort fra, at den højtærede handelsminister for fem år siden som ordfører for det konservative folkeparti bebrejdede den daværende handelsminister Villemoes, at han havde forsømt en lejlighed til at lade en af krigtidens restriktioner, som handelsministeren allerede dengang anså for ufornøden, bortfalde. Jeg forstår, at der er noget, der har lammet den højtærede handelsminister. Men jeg undrer mig over, at ordførerne for de tre partier, der kalder sig liberale, og som i dag selv indkasserer omkring tre gange så meget i vederlag for deres anstrengelser som for 10 år siden, mener, at de mennesker, der bestyrer den overvældende del af landets industri, stadigvæk skal nøjes med samme løn som for 10 år siden. Der kan konstateres et stort tilbageskridt i liberalisme for det radikale venstre, når man sammenligner det ærede medlem hr. A. C. Normanns udtalelser ved første behandling af nærværende lovforslag med hans partifælles for tre år siden. Hr. Rasmussen (Gyl-ling) udtalte dengang: Jeg vil gerne med det samme sige, at den permanente lovgivning, hvorom vi her forhandler, kan mit parti ikke medvirke til.

Det ærede medlem hr. Poul Claussen har forbavset mig. For tre år siden udtalte han: Mit parti står på det principielle standpunkt, at denne lovgivning må bringes til ophør.